

GELDNET

Uniek:
mogelijk heropening
Geldnet-zaak,
veroordeelde
alsnog vrijuit?

De ramkraakzaak kraakt

Danny Kuiters (38), een vriend van Willem Holleeder, zit sinds 2003 voor twaalf jaar vast wegens de geruchtmakende ramkraak met shovel op een Amsterdams Geldnet-filiaal. Nu duiken er verklaringen op die twijfels zaaien over zijn schuld. Mogelijk leidt dat tot een nieuw proces. Advocaat Piet Doedens: "Ik heb zo iets nog nooit meegemaakt." Door Stan de Jong

22 april 1996. Een gestolen shovel ramt het Geldnet-filiaal in Amsterdam.

Dat zijn zaak mogelijk wordt heropend, roept bij Danny Kuiters tegenstrijdige gevoelens op. “Aan de ene kant is het fantastisch. Aan de andere kant word je er onrustig van,” zegt Kuiters, die vastzit in Heerhugowaard en voor het eerst naar buiten treedt. “Je wordt veroordeeld en daar worstel je mee, omdat je het niet hebt gedaan. Maar op een gegeven moment probeer je je er toch bij neer te leggen dat je minimaal acht jaar moet zitten. Nu ben ik vier jaar verder en komt ineens dit.”

Danny Kuiters (30 juni 1969) groeit op in de Amsterdamse Jordaan. Hij is geen brave jongen. Kuiters kent diverse mensen uit ‘het milieu’, onder wie Willem Holleeder - iets dat in dit verhaal nog een rol zal spelen. “Willem is, hoewel ruim tien jaar ouder, gewoon een vriend,” vertelt Kuiters. “We aten wel eens een hapje of gingen naar het café.” In 1992 wordt Kuiters veroordeeld tot vier jaar gevangenisstraf wegens de overval op een Rabobank in Vinkeveen. In de Bijlmerbajes leert hij medege-detineerde Maup van der T. kennen. Deze wordt in 2003 door het gerechtshof Leeuwarden veroordeeld tot twaalf jaar cel voor de overval in 1996 op een Geldnet-vestiging in Amsterdam. Een zaak waarin ook Kuiters verdachte is. In eerste aanleg wordt hij vrijgesproken, maar in hoger beroep wordt hij eveneens veroordeeld tot twaalf jaar.

Alleen is het inmiddels de vraag of dat terecht is.

Twee belangrijke getuigen, onder wie Van der T., hebben voor Kuiters ontlastende verklaringen afgelegd. Zijn advocaat Piet Doedens zag hierin voldoende grond de zaak voor herziening bij de Hoge Raad voor te dragen. Daarvoor is een nieuw feit (novum) nodig dat zo sterk is dat, als de raadsheren in Leeuwarden ervan op de hoogte waren geweest, zij vermoedelijk tot vrijspraak waren gekomen. En nu doet zich het unieke geval voor dat een van deze raadsheren -‘Rammende Rechter’ Wicher Wedzinga- heeft verklaard dat hij met zijn huidige kennis niet tot een veroordeling zou zijn gekomen. “Ik heb zoiets nog nooit meegemaakt en, voor zover ik weet, heeft dit zich niet eerder in de rechtspraak voorgedaan,” zegt Doedens. Maar laten we eerst een terugkeren naar die bewuste avond in 1996.

Kogels langs hun oren

Het is 22 april 1996, 23.05 uur, als op een industrieterrein in het Westelijk Havengebied in Amsterdam een oorverdovend lawaai klinkt. Een gele shovel ramt een roldeur, rijdt dwars

Vanuit de stilstaande vluchtwagen wordt het vuur geopend met een machinegeweer. Een agente voelt een ‘korte hevige pijn in de rechterschouder’

over een roodwit-gestreepte *road barrier*, ramt nog een roldeur en een muurtje en rijdt zo de vestiging van Geldnet binnen. Twee mannen laden geldcassettes, waardezakken en postzakken in een vrachtwagen. De buit bedraagt 11,3 miljoen gulden (ruim 5 miljoen euro). De overval moet zorgvuldig zijn voorbereid. De shovel is gestolen bij een in aanbouw zijnde snelweg in Almere en de dief heeft er anderhalf uur mee gereden om op de plaats delict te komen. Het besturen van zo’n gevaarte is geen sinecure. Bovendien lijkt het erop dat de daders van binnenuit zijn getipt. Zij zijn goed op de hoogte van de ins en outs van de beveiliging van het bedrijf. Risicovol is de kraak echter óók. Vlakbij de Geldnet-vestiging is een politiebureau. Agenten zijn, na te zijn gewaarschuwd, al na enkele minuten ter plaatse. Zij zien nog net hoe de vrachtwagen via een fietspad probeert te ontkomen. Diverse politiewagens zetten de achtervolging in. Dan wordt vanuit de passagierskant van de stilstaande vluchtwagen het vuur geopend met een machinegeweer. Een agente hoort een ‘luid knetterend geluid’ en voelt een ‘korte hevige pijn in de

rechterschouder’. Op de stoelen van de politiewagen ziet zij projectielen liggen. Andere agenten, die inmiddels zijn uitgestapt, horen de kogels langs hun oren fluiten. De daders weten te ontkomen. Later wordt de vrachtwagen teruggevonden. Inclusief het overgrote deel van de buit, op een bedrag van 1,89 miljoen gulden na. De politie is er veel aan gelegen deze kraak op te lossen. Het gaat om keiharde professionals. In de maanden die volgen, worden diverse verdachten opgepakt, na tips van de Criminele Inlichtingen Dienst (CID). Onder hen het drietal Danny Kuiters, Maup van der T. en Ernst S.. Na bestudering van de beveiligingsvideo blijkt dat de overvallers een kleine en een lange, zwaargebouwde man zijn. De kleine zou Van der T. kunnen zijn, meent de recherche. De ander is mogelijk Kuiters. Ernst S. kan hun handlanger zijn geweest. “Ik ben inderdaad lang, 1 meter 90,” zegt Kuiters. “Maar ik ben heel mager. Want ik ben vegetariër.” Op de avond van de overval zat Kuiters naar eigen zeggen thuis met zijn vader, die dat bevestigt. De twee zouden op teletext nog het bericht over de ramkraak hebben gezien. Maar

een loepzuiver alibi vindt de politie dit niet. Vaders zijn nu eenmaal geneigd het voor hun bloedjes van kinderen op te nemen. Volgens de recherche hebben Maup van der T. en Kuiters na de overval opvallend hoge uitgaven gedaan bij een leasebedrijf. De directeur van het bedrijf verklaart dat Kuiters ten tijde van de overval gereden moet hebben in een Volkswagen Golf. Een getuige heeft de dagen voorafgaand aan de kraak op het industrieterreintje een dergelijk voertuig verdacht rond zien rijden, maar kan slechts een deel van de kentekenplaat reproduceren. Alle verdachten worden onderworpen aan geurproeven met politiehonden. Deze honden proberen de geur van een verdachte te linken aan de geur die is afgenomen van bijvoorbeeld de stoelen in de vluchtauto. In het geval van Kuiters zullen liefst tien geurproeven worden gehouden. Maar geen enkele keer leidt dit tot een match. Ook worden sporen in de vrachtwagen veiliggesteld waaruit het gerechtelijk laboratorium vijf DNA-profielen weet te verkrijgen. Geen van de profielen komt overeen met het DNA van Kuiters. Pas in een later stadium kan één haar in een achtergelaten petje aan Maup van der T. worden toegeschreven.

De dag na de ramkraak in het Amsterdamse Westelijk Havengebied.

Kritische Hoge Raad

Eigenlijk is het de enige manier om een rechterlijke dwaling in Nederland te herstellen: de herzieningsprocedure. Maar de Hoge Raad is buitengemeen kritisch als het gaat om het heropenen van afgesloten strafzaken. “Normaal gesproken ben ik pessimistisch,” zegt de Utrechtse hoogleraar strafrecht en advocaat Stijn Franken, die veel zaken bij de Hoge Raad doet. “Maar de zaak van Danny Kuiters is vrij sterk, met name door de combinatie van de drie nieuwe verklaringen.” Mocht de Hoge Raad het herzieningsverzoek toewijzen, dan wordt de zaak normaal gesproken doorverwezen naar een ander gerechtshof dan het hof dat de gewraakte uitspraak heeft gedaan. Dit hof mag de zaak opnieuw onderzoeken. Vaak zal dit tot een vrijspraak leiden, maar niet altijd. Zo werd de Deventer Moordzaak in 2003 heropend, maar veroordeelde het hof Den Bosch begin 2004 de verdachte Ernest Louwes opnieuw tot twaalf jaar gevangenisstraf, nadat er DNA-sporen van hem waren gevonden op de blouse van het slachtoffer.

Kortom, er is op dat moment geen hard bewijs tegen het trio dat er vooral het zwijgen toe doet. Na ruim twee maanden in voorarrest te hebben gezeten, worden de drie op vrije voeten gesteld. Als enige krijgt Kuiters een kennisgeving van niet verdere vervolging op zak. Hij zal zelfs schadevergoeding ontvangen voor de tijd dat hij in het huis van bewaring verbleef.

Sterke verhalen

In 1998 krijgt het onderzoek een nieuwe impuls als zich een getuige aandient. Het is Edwin H., die gedetineerd is vanwege de moord op zijn ‘beste vriend’ Theo Schnitfink junior. Schnitfink was ook een maatje van Danny Kuiters. Edwin H. vertelt uitgebreid over de Geldnet-overval. Het plan zou zijn ontstaan doordat een vriend van H.’s broer, ene Denis, op verjaardagspartijtjes liep op te scheppen over zijn werk als geldloper bij Geldnet. Edwin H. tipte Theo Schnitfink. ‘Danny was bereid om Theo te helpen met de overval,’ verklaart H.. ‘Danny wilde meer weten over de overval. Danny ging vervolgens de Geldnet-vestiging afleggen om het tijdschema van de auto’s te weten te komen. Tijdens het afleggen vond Danny het beter om het pand te overvallen in plaats van een geldauto.’ Hierna werd weer contact opgenomen met tipgever Denis voor nadere informatie. Die overhandigde een tekening van het bedrijf aan Theo Schnitfink. ‘Theo gaf deze tekening door aan Danny met de uitleg daarbij. Toen hoorde ik ook dat ze met een grote wagen de deur eruit wilden rijden.’ Er volgt, althans in het relaas van Edwin H., een week of twee later nog een ontmoeting met de Geldnet-medewerker, omdat Danny Kuiters het gevoel zou hebben ‘dat er geen kloot van klopte’ en ‘die jongen maar wat verzon’. ‘Theo vertelde mij dat hij mij op zou halen en dat ik mijn borst nat moest maken. Ook voegde hij eraan toe dat die Danny niet makkelijk was.’

Vervolgens zouden Danny Kuiters en Theo Schnitfink naar Denis’ woning zijn gereden om tekst en uitleg te vragen.

In een volgend verhoor verklaart de getuige: ‘Eind april 1996 zag ik op televisie dat er een overval met een shovel had plaatsgevonden op de vestiging van Geldnet in Amsterdam. Theo vertelde mij dat Danny de overval had gepleegd. Hij zei dat het niet helemaal goed was gegaan en dat ze een deel van de buit hadden achtergelaten. Theo vertelde mij dat Danny geschoten had op de politie.’ Een paar weken later zou H. met Kuiters hebben gesproken in een café in de Amsterdamse Van Woustraat. ‘Ik zat daar met Theo toen hij binnenkwam. (...) Danny vertelde dat toen ze wegreden de politie aan kwam rijden met het bordje brandend STOP POLITIE. Danny moest hier toen vreselijk om lachen.’

Het is een interessant verhaal. Maar hoe betrouwbaar is Edwin H.? Tussen december 1998 en januari 2001 voert H. ook acht gesprekken in een ‘CID-achtige sfeer’. Het zal niet vaak voorkomen dat de CID een bron zo genadeloos afserveert als Edwin H.. ‘Onze algemene indruk van H. was dat hij onbetrouwbaar is en -mogelijk bewust- slechts oncontroleerbare verhalen heeft verteld,’ schrijven de rechercheurs. Zo komt Edwin H. met sterke verhalen dat hij een spion van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst is geweest. “Nog even en hij was 007,” zegt Danny Kuiters cynisch.

Ook een psychiatrische rapportage wijst uit dat Edwin H. het met de waarheid niet zo nauw neemt. De psychiater omschrijft hem als een zwendelaar/oplichter. Bovendien lijkt H. motieven te hebben om Danny Kuiters te belasten. Ten eerste om zijn eigen aandeel in de zaak te bagatelliseren (hij zal er inderdaad niet voor vervolgd worden) en ten tweede omdat hij mogelijk bang is voor Kuiters (immers een vriend van de vermoorde Schnitfink) en Kuiters het liefst zo lang

► mogelijk achter de tralies ziet verdwijnen. Wanneer Denis, de Geldnet-medewerker, door de recherche een serie foto's van *usual suspects* wordt getoond, kan hij Kuiters er niet uithalen als de man die informatie bij hem opeiste. Pas als hem alleen een foto van Kuiters wordt getoond, meent hij die 'voor 60 procent zeker' te herkennen. Dat is niet erg overtuigend. Denis' verklaring zal als bewijs in de strafzaak geen rol spelen.

Erbij gelapt

In 2002 begint de rechtszaak in Amsterdam. Van der T. (van wie DNA is gevonden) wordt veroordeeld. Kuiters wordt bij verstek vrijgesproken. Het hoger beroep vindt plaats bij het hof Leeuwarden, als nevenvestiging van Amsterdam. De drie raadsheren van het hof zitten met hetzelfde (magere) bewijs opgezaald als de rechtbank. En de getuigenis van Edwin H. is nóg zwakker geworden. Hij legt voor het hof een voor Kuiters min of meer ontlastende verklaring af. 'Ik heb het verhaal wel eens aangedikt om de aandacht van mijn eigen zaak af te leiden. Wat ik over Denis heb verklaard, klopt wel. Dingen die ik heb verklaard over de feitelijke uitvoering van de Geldnet-overval weet ik alleen van Schnitfink junior en van de televisie.'

Maar tot zijn verbijstering wordt Kuiters, die dit keer wél is komen opdagen, veroordeeld tot twaalf jaar. Hij kan meteen worden

Kuiters in de Endstra-tapes

De recherche was er veel aan gelegen Danny Kuiters achter slot en grendel te krijgen. Doedens noemt dit 'het plukken van relaties van Holleeder'. Met name CIE-chef Jan van Looijen zou een rol hebben gespeeld op de achtergrond. In 2003 voerde Van Looijen gesprekken met Willem Endstra. In de Endstra-tapes (eind juni 2003) figureert ook Kuiters, hoewel niet bij naam genoemd.

J(an): Moet je nou horen!

W(illem): Ja.

J: Er werd er vorige week nog eentje ingelaaide. Voor twaalf jaar. Dus ach.

W: ...bedoel je?

J: Nee, een ander. U kunt hem niet.

W: Dan zijn ze niet meer zo flink.

J: Nee, maar dat is toch ook zo. Tien jaar zitten, wie wil dat? Al is het niet een middeleeuwse gevangenis, het is toch een gevangenis.

'Ik heb het verhaal wel eens aangedikt om de aandacht van mijn eigen zaak af te leiden'

De geramde Geldnet-vestiging in september 2007.

opgeborgen. Advocaat Doedens denkt dat in de beeldvorming rond zijn cliënt diens vriendschap met Holleeder een rol heeft gespeeld. "Men probeerde Holleeder niet alleen financieel te plukken, maar trad ook op tegen zakenrelaties en vrienden." Met name CIE-baas Van Looijen, van wie bekend is dat hij Holleeder 'achterover wil drukken', zou daarbij een fanatieke rol hebben gespeeld. (Zie kader.)

Case closed? Nee. Op 19 maart 2007 legt Edwin H. een opmerkelijke verklaring af. 'Omdat er de laatste maanden op de televisie steeds meer aandacht wordt besteed aan oudere strafzaken waarbij soms blijkt dat mensen ten onrechte zijn veroordeeld, ben ik voor mijzelf nagegaan of ik er wel mee kan leven dat door mijn verklaringen mensen ten onrechte vastzitten in de Geldnet-zaak. Ik kan en wil hier niet mee leven!' Volgens Edwin H. hebben Theo Schnitfink en Danny Kuiters wel met elkaar gesproken over de overval, 'maar uit deze gesprekken heb ik nooit opgemaakt dat Kuiters erbij was, wel dat Schnitfink er zelf bij is geweest'. H. geeft een aantal redenen waarom hij 'er Kuiters als het ware in heeft gepraat': zijn 'psychische toestand', angst voor de familie Schnitfink, 'en door mijn verklaringen kreeg ik ook bepaalde privileges, eten, bezoek, enzovoort.' Doedens ruikt zijn kans en legt de ontboezeningen voor aan een van de raadsheren van het hof Leeuwarden, die het vonnis velde. Het gaat om ex-rechter Wicher Wedzinga, inmiddels beter bekend als de Rammende

Rechter. 'Van meet af aan was ik geplaagd door twijfels,' schrijft Wedzinga. 'Naar nu blijkt komt de heer H. terug op zijn belastende verklaring en geeft onomwonden toe dat hij Kuiters erbij heeft gelapt. (...) Hierdoor komt het hele bewijs tegen Kuiters op losse schroeven te staan.' Wedzinga's verklaring is met name van belang omdat bij een eerdere vrijspraak de drie raadsheren unaniem tot een veroordeling moeten komen. 'Als ik dit alles destijds had geweten, waren mijn twijfels dusdanig toegenomen dat ik geen gebruik had willen maken van de belastende verklaringen van de heer H. en was er geen unanimitieit tot stand gekomen. De heer Kuiters zou zijn vrijgesproken.'

Maar dat is nog niet alles. Doedens laat ook de veroordeelde Maup van der T. de verklaring van Edwin H. lezen. Men kan zeggen: als iemand van de hoed en de rand weet, is hij het wel. Van der T. verklaart dat Kuiters niet bij het plegen van de overval was en evenmin iets met de voorbereiding of het verdelen van de poet te maken heeft gehad. Eerder kon Van der T. daar niets over vertellen, omdat hij dan duidelijkheid zou hebben verschaft over zijn eigen rol. 'U mag gerust weten dat ik blij ben dat ik nu de waarheid kan spreken om een einde te maken aan deze onrechtvaardige situatie.'

En zo staan er drie verklaringen op papier die de kans dat de Hoge Raad de zaak heropent redelijk groot maakt. Voor Kuiters -die tegenover Revu toegeeft dat hij "wel is gepolst voor de overval, maar het was niets voor mij"- blijft het spannend ■

Reageren? stan@revu.nl